

1 maart 2011

De Beoordelings- en Adviescommissie (verder ook: de BAC) van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Regeling) het volgende advies inzake de klacht van:

geboren op _____
wonende te _____
hierna te noemen: klager,

tegen:

_____ overleden op _____
in leven priester van het aartsbisdom Utrecht,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen aangeklaagde.

1. De procedure

Het klaagschrift is bij Hulp en Recht ontvangen in juni 2010. Op 26 augustus 2010 is bij Hulp en Recht een verweerschrift ingekomen van _____, vicaris-generaal en hulpbisschop van het aartsbisdom Utrecht.

Op 21 januari 2011 heeft te Utrecht een zitting achter gesloten deuren plaatsgevonden. Klager is verschenen en heeft zijn standpunt mondeling toegelicht. Hij werd bijgestaan door mevrouw mr. T.A. Hekster, advocaat te Utrecht. De heer _____ was als getuige aanwezig, is gehoord en heeft een verklaring afgelegd.

Namens aangeklaagde is verschenen _____ voornoemd die het verweer nader heeft toegelicht.

2. De klacht

2.1. Klager had eind jaren '60 met plezier een opleiding aan het kleinseminarie in _____ gevolgd. Wegens de sluiting van het seminarie in _____ moest klager in _____ een opleiding gaan volgen en het bleek hem veel moeite te kosten om daar weer aansluiting te vinden met zijn leeftijdgenoten. Hij was de beslotenheid van het seminarie gewend en was bezig met het ontdekken van zijn geaardheid. Hij trok zich daarom steeds meer in zichzelf terug. Op aanraden van zijn ouders lid sloot hij zich aan bij het koor van de _____ kerk in _____. Daar kreeg hij van een van zijn medekoorleden de tip hulp te zoeken bij aangeklaagde. Aangeklaagde was eerder als kapelaan aan de _____ kerk verbonden geweest en -inmiddels pastoor in _____. Aangeklaagde was in die tijd in brede kring een zeer geziene pastoor. Klager volgde het advies op.

2.2. Klager bezocht aangeklaagde tijdens het weekend. Hij werd met de auto van het station _____ gehaald. De ontvangst was warm. Aangeklaagde vertelde klager dat er eerst sprake moest zijn van 'vriendschap' tussen hen beiden voordat over problemen kon worden gesproken.

en dat er voor vriendschap lichamelijk contact nodig was. Hij drukte klager tijdens dit eerste bezoek dan ook tegen zich aan en friemelde aan hem. Aangeklaagde maakte gebruik van machtsvertoon, klager moest van hem, vanwege de afstand tussen en op de pastorie blijven slapen. Hij mocht een van de logeerkamers gebruiken.

Tijdens het tweede bezoek kwam aangeklaagde in de nacht de logeerkamer binnen en ging tot klagers schrik bij hem in bed liggen. Hij betastte klager, drukte zijn tong bij hem naar binnen, trok klagers onderbroek en zijn eigen pyjamabroek uit en ging bovenop hem liggen. Hij vertelde klager dat dit normaal jongensgedrag was en bij de vriendschap hoorde.

Aangeklaagde instrueerde klager daarbij wel dat hij hierover nimmer mocht spreken. Hij informeerde hem ook nadrukkelijk over zijn hartconditie. Als aangeklaagde mocht komen te overlijden als hij met klager 'aan de gang was', dan moest klager hem 'wel netjes neerleggen'.

Aangeklaagde belde klager na dit weekend op en hield klager voor dat hij wel zijn best moest doen voor de vriendschap omdat hij anders niet met zijn problemen kon worden geholpen. Klager gehoorzaamde en ging op de uitnodiging om weer naar te komen in, omdat hij hoopte over zijn problemen te kunnen spreken. Hij kon daarvoor bij niemand anders terecht. Bovendien was het overdag gezellig op de pastorie, er was veel aanloop en hij werd ingezet bij verschillende karweitjes, zoals het bloemenschikken, in de kerk. Hij hield ook van de kerkdiensten. Aangeklaagde was goed in het leiden daarvan.

2.3. De bezoeken aan aangeklaagde en de seksuele gedragingen van aangeklaagde herhaalden zich. Klager was niet de enige met wie aangeklaagde seksueel contact had. Er kwamen soms jongens naar de pastorie van wie klager de indruk had dat zij voor hun diensten iets kregen van aangeklaagde. Ook heeft hij tijdens een reis met aangeklaagde naar moeten toekijken toen aangeklaagde seksueel contact had met een zekere . Het misbruik heeft een viertal jaren geduurd. Over klagers problemen is nooit gesproken. Als klager daarover wel eens opstandig werd hield aangeklaagde hem voor dat hij niet genoeg zijn best deed voor de vriendschap. Als klager een weekend niet wilde komen gebruikte aangeklaagde dreigementen. Zo belde hij hem thuis op en dreigde zijn ouders die zeer op aangeklaagde waren gesteld, in te lichten en toen klager in als in het in ging werken dreigde aangeklaagde de directie over hem in te lichten.

2.4. Toen klager op zeker moment verliefd werd op zijn vriend, de heer , ontstonden daarover problemen. De ouders van verboden de vriendschap. Omdat de beide jonge mannen veel vragen hadden over homoseksualiteit en het accepteren daarvan door hun ouders probeerde klager in 1975 weer hulp te zoeken bij aangeklaagde. Aangeklaagde bood aan te helpen en maakte een afspraak met . Op de afgesproken datum meldden klager en zijn vriend zich bij aangeklaagde. Toen klager zich na een korte ontvangst tot aangeklaagde wendde met de vraag wanneer het gesprek met kon plaatshebben antwoordde aangeklaagde: "Straks gaan we praten, als je maar weet dat vannacht een cadeautje voor mij is". Klager is daarop de kamer uitgelopen en trof zijn vriend die alles had gehoord aan terwijl hij stond over te geven. Hij heeft toen besloten met zijn vriend de pastorie direct te verlaten en niet meer terug te komen. Deze gebeurtenis gaf klager de kracht aangeklaagde voorgoed uit zijn leven te bannen. Aangeklaagde heeft hem daarna niet meer benaderd.

2.5. Klager is door de gebeurtenissen zowel fysiek als psychisch blijvend zwaar beschadigd. Hij is een wantrouwende man geworden die grote problemen heeft met zijn afhankelijkheid en zijn gevoel van eigenwaarde. Hij is op jonge leeftijd overspannen geraakt en is arbeidsongeschikt geworden. Hij heeft sindsdien niet meer kunnen werken. Klager is ook boos omdat hij de kerk is verloren. Het geloof is voor hem nog steeds belangrijk maar het is door het misbruik veranderd. Hij heeft zijn lidmaatschap van de kerk opgezegd.

2.6. Klager wil met het indienen van deze klacht erkenning voor wat hem is overkomen.

3. Het verweer

3.1. Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. heeft in zijn verweerschrift informatie gegeven over de levensloop van aangeklaagde en geconcludeerd dat de klacht ongegrond moet worden verklaard bij gebrek aan enig bewijs of aanwijzing. Voorts stelt hij dat er geen enkel bewijs is voor een causaal verband tussen de problemen van klager en het gestelde misbruik.

3.2. Tijdens de zitting heeft na het aanhoren van klager en de getuige, die het onder 2.4 weergegevene uit eigen wetenschap heeft bevestigd, naar voren gebracht dat het aannemelijk is dat het door klager beschreven misbruik zich heeft voorgedaan. Hij heeft daarvoor zijn spijt betuigd en voorts erkend dat er een causaal verband zou kunnen bestaan tussen hetgeen klager in de jaren '70 is overkomen en zijn arbeidsongeschiktheid. Hij heeft verder naar voren gebracht dat het een tekortkoming is dat er van de zijde van de kerk in niet verder onderzoek is gedaan naar het gedrag van aangeklaagde.

4. Beoordeling

4.1. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten, indien juist, moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Regeling.

4.2. De verweten feiten hebben zich ongeveer veertig jaar geleden afgespeeld en zijn door het overlijden van aangeklaagde niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de BAC aannemelijk geworden dat klager in de periode tussen en herhaaldelijk door aangeklaagde is misbruikt. De BAC is hiervan overtuigd geraakt niet alleen door de wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld maar ook door de verklaringen die de heer ter zitting heeft afgelegd ten aanzien van twee door klager gestelde feiten, te weten de gebeurtenissen in de pastorie in , waar hij zelf bij aanwezig is geweest en het recente telefoongesprek van klager met de heer waarin de heer erkende dat hij indertijd in aanwezigheid van klager in seksueel contact heeft gehad met aangeklaagde en daarover zijn spijt betuigde.

4.3. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest.

4.4. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de BAC zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan.

heeft daartoe een eerste stap gedaan door, onder het voorbehoud dat, nu aangeklaagde niet meer leeft hij daarover zelf niet meer kan worden gehoord, begrip te tonen en spijt te betuigen voor wat klager is aangedaan. Klager heeft er zitting gezegd dat hij hiermee kan leven. De BAC zal dan ook adviseren als na te melden.

5. Het advies

De Beoordelings- en Adviescommissie adviseert de bisschop van het aartsbisdom Utrecht de klacht gegrond te verklaren, te erkennen dat het misbruik in de genoemde omstandigheden heeft plaatsgevonden, en daarvoor namens het aartsbisdom spijt te betuigen.

Dit advies is vastgesteld op 1 maart 2011 door mevrouw mr. M.A.F. Tan-de Sonnaville, de heer mr. P.R.M. van der Ven en mevrouw J.G.M. Verwijs, bijgestaan door mevrouw mr. A.M.T. Denekamp-Mulder als griffier.

Mr. M.A.F. Tan-de Sonnaville
Voorzitter

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aange-tekend schrijven aan de aartsbisschop van Utrecht en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de bisschop **binnen 30 dagen na ontvangst van dit advies** de klager (de aangeklaagde is overleden) schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de bisschop daarbij aan klager aan welke mogelijkheden van bezwaar en beroep er voor klager zijn.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de BAC een afschrift van de beslissing van de bisschop.